SOCIALTJÄNST- OCH
ARBETSMARKNADSFÖRVALTNINGEN
AVDELNINGEN FÖR STADSÖVERGRIPANDE SOCIALA FRÅGOR

Handläggare: Ann Gardeström
Telefon: 08-50825411

Till
Socialtjänst- och
arbetsmarknadsnämnden

Markant ökning av antalet barnavårdsärenden på socialjouren

Svar på skrivelse från ledamöterna Karin Rågsjö (v) och Jackie Nylander (v) 17 maj 2010.

Förvaltningens förslag till beslut

Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Gillis Hammar
Förvaltningschef

Fredrik Jurdell
Avdelningschef

Sammanfattning

I tertialrapport 1 för 2010 redovisade förvaltningen en ökning med 50 % av antalet barnavårdsärenden som socialjouren handlagt vilket föranledde en skrivelse med flera frågor om orsakerna till socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden från ledamöterna Karin Rågsjö och Jackie Nylander, båda (v).

Vid en analys av socialjourens statistik framkommer att ökningen inte rör antalet individärenden, utan antalet kontakter som socialjourens handläggare har haft som

har rört barn och ungdomar. Formuleringen ”handlagt” i tertialrapporten syftar till att det har skett någon form av kontakt, vilket alltså inte alltid är detsamma som att socialjouren har handlagt ett ärende i formell mening. Socialjouren har haft ett samverkansprojekt med polisen vilket har lett till att samverkan med polisen har förbättrats. Detta innebär att polisen oftare kontaktar socialjouren om barn och ungdomar, vilket var ett uttalat syfte med projektet.

En ny samarbetsrutin med migrationsverket har införts inom staden under första kvartalet 2010. Enligt de reviderade riktlinjerna för handläggning av ärenden gällande ensamkommande barn och ungdomar (SAN 2010-05-17 Dnr 3:1-0211-2010) ska alla ensamkommande flyktingbarn anmälas direkt till socialjouren. Detta har lett till en viss ökning av kontakter inom kategorin ”barnavårdsärende”. Socialjouren för även en individbaserad statistik, men inte heller av denna kan det utläsas någon markant ökning av antalet barnavårdsärenden.

Ärendet

Skrivelsen hänvisar till uppgifter i nämndens ärende om tertialrapport 1 för 2010 (SAN 2010-05-17). Under nämndmålet ”Tillhandahålla jour och krisberedskap dygnet runt” beskriver förvaltningen en ökning med 50 % av antalet barnavårdsärenden som har handlagts av socialjouren under första kvartalet 2010. I skrivelsen efterfrågas svar på följande frågor:

- I vilka stadsdelar bor de barn och ungdomar som har aktualiserats på socialjouren
- Hur gamla är barnen
- Vad är det för typ av ärenden; misshandel, missbruk etc

Ärendets beredning

Ärendet har beretts vid avdelningen för stadsövergripande sociala frågor i samverkan med socialjourens enhetschef.

Statistik vid socialjouren

Den statistik som uppgiften om en ökning med 50 % grundar sig på är en s.k. ”pinn-statistik” som handläggarna för manuellt på en statistikblankett över alla kontakter de har under arbetspassen. Statistiken förs utifrån vilken typ av problem den som ringer eller kommer på besök uppger och varje samtal, kontakt, kategoriseras utifrån 11 kategorier. En ökning både när det gäller det totala antalet kontakter och kontakter som rörde barnavårdsärenden kan konstateras. I denna

statistik räknas alla kontakter in, oavsett om det rör ett ärende från Stockholms stad eller övriga landet/världen. En kontakt kan innebära allt från ett tidskrävande ingripande enligt LVU till ett telefonsamtal i rådgivande syfte. En kontakt som resulterar i en ”pinne” i statistiken behöver inte ha skett med en klient utan kan vara en samarbetskontakt med någon annan myndighetsperson eller ett samtal med någon privatperson.

Socialsekreterarna vid socialjouren för dessutom journaler som rör unika individer, barn, ungdomar eller vuxna.

Vilka stadsdelar kommer barnen ifrån?

Statistik som har hämtats från journaler, och alltså rör enskilda individer och inte ärendekategorier, visar på fördelningen mellan stadsdelsnämnderna. Antalet barn och ungdomar som var aktuella på socialjouren under första kvartalet 2010 var 658, jämfört med 638 samma period 2009. I denna summa ingår även barn som inte bor i Stockholm. Med barn avses här barn mellan 0 och 12 år och med ungdomar avses de mellan 13 och 18 år.

sdf	barn kvartal 1 2009	barn kvartal 1 2010	ungdomar kvartal 1 2009	ungdomar kvartal 1 2010
Bromma	9	11	15	13
Enskede-Årsta-Vantör	40	43	49	60
Farsta	21	13	37	41
Hägersten-Liljeholmen	11	17	25	19
Hässelby-Vällingby	40	43	43	37
Kungsholmen	4	7	11	14
Norrmalm	5	9	15	10
Rinkeby-Kista	42	30	37	40
Skarpnäck	16	14	18	21
Skärholmen	17	22	27	26
Spånga-Tensta	21	34	22	40
Södermalm	12	8	31	29
Älvsjö	9	5	13	10
Östermalm	6	4	7	9
utom staden	4	12	31	17
	257	272	381	386

Åldrar

Under första kvartalet 2010 utgjorde andelen barn 0-12 år 5,5 % av det totala antalet kontakter i ”pinn-statistiken” och andelen ungdomar 13,2 %. Dessa siffror är dock svårtolkade eftersom barn och ungdomar kan återfinnas i flera kategorier. Övriga kategorier är man, kvinna, familj och vuxna över 20 år.

Ärendetyper för ungdomar

Det går inte av tillgänglig statistik att göra en jämförelse mellan 2009 och 2010. Socialjouren har under 2010 tagit fram en ny rapport över ärendetyper för barn och ungdomar. Denna rapport räknar antalet kontakter, inte faktiska individer. Det totala antalet kontakter som rörde ungdomar under första kvartalet 2010 var 233 stycken. Anmälningar rörande ungdomar var 63 st. (27%) och utgjorde den största delen. Den andra största ärendetypen var s.k. LUL-förhör (23%).

Enligt LUL (Lagen med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare 1964:167) och samarbetsrutiner mellan polisen och socialtjänsten ska socialtjänsten alltid ges möjlighet att medverka vid förhör av brottsmisstänkta ungdomar. Vid fall av allvarlig kriminalitet då förhör sker på icke kontorstid är det socialjouren som deltar i förhören.

Inom övriga ärendetyper utgjorde handräckningsbegäran av ungdomar som avvikit från en LVU-placering 41 st (17%) och var den tredje största ärendetypen.

Ärendetyper för barn

Av rapporten ”ärendetyper barn” kan det utläsas att 256 ärenden som rörde barn var aktuella första kvartalet 2010. Den största andelen utgjorde anmälningar enligt 14:1§, Socialtjänstlagen 180 stycken vilket var 70,3 % av alla ärendekategorier rörande barn. Den näst största gruppen utgörs av ärenden under rubriken ”tillsyn”, 65 ärenden och 25 % av den totala andelen. Dessa ärenden/kontakter är ärenden där någon stadsdelsförvaltning har bett socialjouren om hjälp exempelvis med att under en helg åka hem till en familj eller ha en telefonkontakt med en förälder eller ett barn.

Ensamkommande flyktingbarn

Ett arbete för att förbättra kvaliteten i mottagande av ensamkommande barn har pågått inom förvaltningen i samarbete med berörda stadsdelsförvaltningar, samtidigt med revideringen av stadens riktlinjer för ensamkommande barn och ungdomar . Socialjouren bedriver ett arbete i projektform och ett syfte, bland flera,

med detta arbete har varit att förbättra det akuta mottagandet av barnen. Tidigare anmälde migrationsverket barnet, när barnet hade anvisats till en anhörig, direkt till den stadsdelsförvaltning där den anhörige bodde. Den nya rutinen innebär att migrationsverket istället gör en anmälan till socialjouren när det gäller alla ensamkommande barn och ungdomar som har anvisats till staden. Om det är frågan om ett barn som har anhöriga i staden (sk EBO) gör socialjouren i första hand en placering på Orhem. Om detta inte är möjligt utförs ett hembesök samma dag eller inom 24 timmar med tolk. Socialjourens handläggare gör en bedömning om hemmet på kort sikt är tillräckligt bra och kan se till barnets behov eller om barnet istället måste placeras på Orhem.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Socialjourens kontakter som har rört barn och ungdomar har ökat med 50 % från första kvartalet 2009 till första kvartalet 2010. Detta innebär inte att socialjouren har handlagt flera barnavårdsärenden i betydelsen att man har använt någon form av myndighetsutövning, utan är endast ett mått på antalet kontakter som har rört barn och unga. Av journalföringssystemet kan det utläsas att antalet ärenden som har handlagts har varit något fler, 20 stycken, under första kvartalet 2010 jämfört med första kvartalet 2009. Förvaltningen tolkar orsaken till det ökade antalet kontakter som ett tecken på att samverkansprojekt och nya arbetssätt har gett önskat resultat. Socialjouren är angelägen om att polisen ska ta kontakt med dem vilket också har skett. Förvaltningen anser att det är värdefullt att samverkansparter i högre utsträckning använder möjligheten att rådgöra med socialtjänsten utan att det behöver leda till ingripanden och myndighetsutövning. Likaså har de nya rutinerna som rör ensamkommande flyktingbarn inneburit en väsentlig skillnad för både barnen och deras anhöriga då det inneburit att en omedelbar bedömning av lämpligheten i boendet och barnets behov kan göras.

Bilaga: Skrivelse från ledamöterna Karin Rågsjö (v) och Jackie Nylander (v) 17 maj 2010.